

Eerlijk zingen, spelen en vieren in kerk en gemeente

Auteursrechten in gewone taal

VOORAF

Deze notitie bevat een uitleg-in-gewone-taal van het gebruik van liederen en teksten en wat daar allemaal mee te maken heeft. Deze informatie is gebaseerd op de Auteurswet en op een daarvan afgeleide notitie van de Protestantse Kerk 'Auteursrecht en naburige rechten in de kerk'.

MUZIEK EN TEKST IN DE KERK

In kerk en gemeente zit veel muziek. En er komt veel kijken bij het maken en uitvoeren van muziek, zoals liederen, teksten, melodieën, makers, gebruikers en uitvoerenden.

Denk aan:

- Zingen: samenzang, cantorijen en koren
- Muziek: orgel- en pianospel, muziekgroepen, cantorijen, koren, worship-teams, muziek via cd
- Teksten: op de beamer, op de papieren orde van dienst, in het weekbericht, in het kerkblad, op geboortekaartjes of rouwbrieven, bladmuziek
- Internet: uitzendingen van kerkdiensten, muziek via Youtube, teksten, weekberichten en kerkbladen op de website
- Op zondag en doordeweek: tijdens erediensten, vieringen, bijeenkomsten, gemeenteavonden, filmavonden, kringen, vergaderingen.

CREATIEF WERK IS BESCHERMD

Bij zingen, muziek en teksten zijn veel mensen betrokken, zoals tekstdichters, componisten, vertalers, bewerkers, uitvoerenden, enz. En er zijn natuurlijk gemeenteleden, andere zangers, (amateur)musici, ed.

Je hebt dus grofweg twee groepen: makers en gebruikers.

Het werk van deze makers – teksten, melodieën, vertalingen, bewerkingen – mag je niet 'zo maar' gebruiken, overnemen of uitvoeren; dit is in de Nederlandse wet beschermd.

Iemand die een creatief werk maakt, heeft zeggenschap over het gebruik daarvan.

HET RECHT VAN DE MAKER

Dat betekent dat, als je een werk van iemand anders gebruikt, uitvoert of kopieert, je daar toestemming voor moet vragen en – vaak – voor moet betalen. Deze zeggenschap is geregeld in de Auteurswet.

VERGUNNING VOOR GEBRUIK

Toestemming vragen en betalen voor het gebruik van een creatief werk van iemand kan door een licentie aan te schaffen; dit is een vergunning om het te mogen gebruiken, eenmalig of vaak ook voor de duur van een jaar.

GEBRUIK OP TWEE MANIEREN

De Auteurswet hanteert twee begrippen voor het gebruiken van een beschermd werk.

1. Een lied projecteren via de beamer, een kerkdienst uitzenden via internet, of een muziekstuk ten gehore brengen is het **openbaar maken** van een werk. Andere voorbeelden zijn een film vertonen, foto's op de website plaatsen of het citeren uit een gedichtenbundel.
2. Vermenigvuldigen, bewerken en nabootsen van een werk heet **verveelvoudigen**. Denk aan kopiëren, opslaan op de computer, printen, overnemen van teksten, notenbalken en afbeeldingen of foto's op papier en digitaal.

Zowel voor openbaar maken als voor verveelvoudigen is toestemming nodig van de auteur of van degene die de rechten van de auteur vertegenwoordigt, de auteursrechthebbende.

NIEMAND HEEFT GEZEGD DAT HET EENVOUDIG IS...

Dit onderwerp – het op een eerlijke manier gebruiken van beschermde werken in de kerk – is veelomvattend en complex. Soms is het een zoektocht om in de plaatselijke kerk en gemeente het gebruik van tekst en muziek in de dienst en op de website goed te regelen. Deze notitie wil er aan bijdragen overzicht en richting te geven hoe te handelen.

COLOFON

Deze tekst is opgesteld door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de Interkerkelijk Stichting voor het Kerklied (ISK), KokBoekencentrum, BV Liedboek, Small Stone Media, Christian Copyright Licensing International (CCLI) en de Protestantse Kerk in Nederland.

Voor vragen:

Bel (030) 880 18 80 of mail info@protestantsekerk.nl